

Alkotmánybíróság

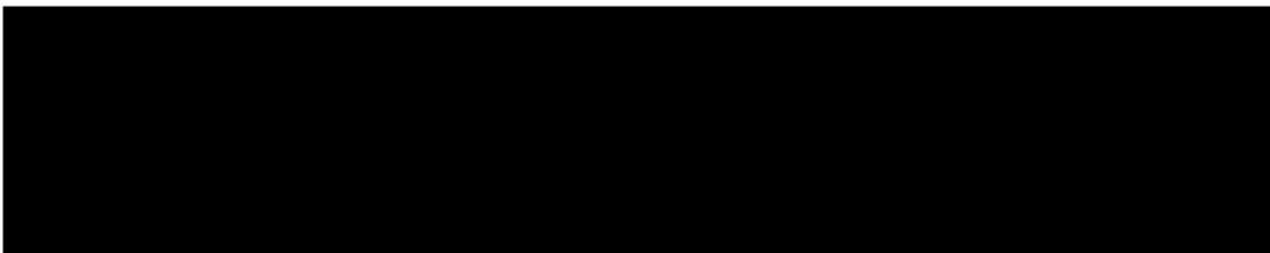
Budapest

Donáti utca 35-45.

1015

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1422 - 0 / 2017
Érkezett:	2017 JÚL 04.
Példány:	1
Melléklet:	7 db
Kezelőiroda:	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: **Abtv.**) 26. § (2) bekezdése alapján

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztünk elő.

Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 290/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 61/A. §-a, és a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek személyi állományának kártalanításáról szóló 457/2016. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kártalanítási rendelet) 1. §-a (a továbbiakban együtt: támadott rendelkezések) alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azokat, mert sértik az Alaptörvény XV. cikk (1)-(2) bekezdését.

BEVEZETÉS

1. Az Indítványozók a Honvéd Egészségpénztár (a továbbiakban: **HEP**) károsultjai, amit **P/1.** szám alatt csatolt igazolások, számlakivonatok igazolnak. A HEP a Buda-Cash Brókerház Zrt.-hez (a továbbiakban: **Buda-Cash**) kapcsolódó „Buda-Cash-botrány” néven elhíresült események közvetett áldozata. A HEP 2012. október 3. napjától a Buda Regionális Bank Zrt.-nél (a továbbiakban: **BRB**), illetve jogelődjénél tartotta a pénzét. 2015. február 24-én 13:18 órakor a HEP internetbanki úton átutalási megbízást adott a BRB részére a BRB-nél tartott teljes pénzmennyisége, azaz 1.841.800.000,- Ft másik számlavezető bankhoz történő átutalására. Az átutalási megbízás nem teljesült, ugyanis 13:27 órakor a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: **MNB**) felügyeleti biztosokat

rendelt ki a Buda-Cash-hez és a BRB-hez, valamint fizetési korlátozásokat vezetett be az említett intézményeknél.

2. 2015. március 2-án az MNB visszavonta a HEP számlavezető bankjának, a BRB-nek a működési engedélyét, 2015. március 3-án pedig a Fővárosi Törvényszék elrendelte a BRB felszámolását, így a HEP által adott átutalási megbízás teljesítése lehetetlenné vált. A HEP 2015. március 5-én jelentette be a BRB felszámolója részére a hitelezői igényét, amelyet a BRB felszámolója 2015. április 24-én nyilvántartásba vett és visszaigazolt, valamint jelezte, hogy a felszámolási eljárásban megtérülés nem várható.
3. Az MNB által határozatban¹ előírt elhatárolási kötelezettségnek eleget téve, a HEP a tagok egyéni számláin a nem teljesült átutalás arányos részét elkülönítette, az elkülönített összeggel a tagok nem rendelkezhetek. Ezt az összeget 2015. december 31-én a HEP törölte a tagok egyéni számláiról, amelynek következtében a tagok veszteséget szenvedtek el.

ELJÁRÁSI KÉRDÉSEK

Az Alkotmánybíróság hatásköre

4. Az Alkotmánybíróság hatásköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontján és az Abtv. 26. § (2) bekezdésén alapul.

Határidő

5. Az Abtv. 30. § (1) bekezdésének második fordulata kimondja, hogy az alkotmányjogi panaszt „a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani.” Tekintettel arra, hogy a támadott rendelkezések 2017. január 1-jén léptek hatályba, az indítvány benyújtására az Abtv. által meghatározott határidőn belül került sor.

Az Abtv. 26. § (2) bekezdésének feltételei teljesülnek

6. Az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján akkor lehet az Alkotmánybírósághoz fordulni, ha a jogsérelem bírói döntés nélkül, közvetlenül az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán következett be, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás. Az Abtv. 26. § (2) bekezdésének való

¹ A Magyar Nemzeti Bank H-JÉ-IV-9/2015. számú határozata a Honvéd Önkéntes Kölcsönös Kiegészítő Egészségbiztosító Pénztárral szemben felügyeleti intézkedések alkalmazásáról. A Magyar Nemzeti Bank H-JÉ-IV-31/2015. számú határozata a Honvéd Önkéntes Kölcsönös Kiegészítő Egészségbiztosító Pénztárral szemben felügyeleti intézkedések alkalmazásáról.

megfelelés szempontjából tehát a) a közvetlen hatályosulás, b) az érintettség és c) a jogorvoslati lehetőség hiánya vizsgálandó. Az Abtv. 29. §-a alapján a közvetlen panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy d) az alaptörvény-ellenesség alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés legyen.

Ad a) Az érintett jogszabályok közvetlenül hatályosulnak

7. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint egy norma közvetlenül hatályosul, ha a jogalany cselekvése (magatartása) nélkül állnak be a vitatott, alaptörvény-ellenesnek tartott joghatások.²
8. A támadott rendelkezések szerint a jogszabályi feltételeknek megfelelő jogosulti körnek a hatáskörrel rendelkező miniszter köteles kártalanítást nyújtani. Mivel az Indítványozók nem felelnek meg ezeknek a személyi feltételeknek, az Alaptörvény XV. cikk (1)-(2) bekezdésének megsértése közvetlenül a támadott rendelkezések hatályosulásával, a meghatározott személyi kört érintő kártalanítás konstituálásával bekövetkezett.

Ad b) Az indítványozó érintettsége fennáll

9. Az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján a kivételes panasz előterjeszthetőségének további feltétele, hogy az alapjogsértő jogszabály közvetlenül az indítványozónak okozzon jogsérelmet, azaz fennálljon az indítványozó érintettsége. Az indítványozó érintettségét az alkotmánybíróság gyakorlatának értelmében az Alaptörvényben biztosított jog személyes, közvetlen és aktuális sérelme alapozza meg.³
10. A támadott rendelkezések a homogén csoportot képező HEP károsultak közül kizárólag a honvédelmi, illetve rendvédelmi állomány tagjainak (a továbbiakban: **Rendvédelmi dolgozók**) kártalanítását teszik lehetővé. Mivel az Indítványozók a HEP károsultak homogén csoportjába tartozó kártalanításra nem jogosult személyek, érintettségüket a szabályozás diszkriminatív jellege alapozza meg. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ilyen esetben további vizsgálódás nélkül fennáll az érintettség hármas feltétele.⁴

² 3234/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás 11-12. bekezdés.

³ 32/2015 (XI. 19.) AB határozat, indokolás 41. bekezdés, 23/2016. (XII. 12.) AB határozat, indokolás 72-74. bekezdés, Fröhlich Johanna: Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti, közvetlenül a jogszabályok ellen benyújtott alkotmányjogi panaszok befogadhatósága. Alkotmánybírósági Szemle, 2013/1., 90-98. oldal, 2-4. oldal.

⁴ 32/2015. (XI. 19.) AB Határozat, Indokolás 52. bekezdés: „egy adott, valamely előnyt juttató jogszabály személyi hatályával összefüggésben a hátrányos megkülönböztetés sérelmét az a homogén csoportba tartozó jogalany is állíthatja, akire az adott jogszabály hatálya csak közvetve terjed ki. Az Alaptörvény-ellenes diszkrimináció ugyanis azáltal is megvalósulhat, hogy a jogalkotó meghatározott személyeket – kifejezett rendelkezéssel vagy hallgatással – kizár egy adott jogszabály alkalmazásából (a jogszabály által nyújtott előnyökből). Az ezzel ellenkező értelmezés nem állna összhangban az Alaptörvény XV. cikke által biztosított jogegyenlőség követelményével és az alapjogi sérelmek orvoslása érdekében intézményesített alkotmányjogi

Ad c) A jogorvoslati lehetőség hiánya

11. Tekintettel arra, hogy a támadott rendelkezések közvetlenül hatályosulnak, nincs olyan bírósági vagy egyéb hatósági határozat, amely elháríthatná az azokból fakadó jogsérelmek bekövetkezését; e jogi normák által okozott jogsérelmek ellen nem áll rendelkezésre semmi más jogorvoslat, mint az alkotmányjogi panasz. Ezért fennáll a kivételes panasz előterjeszthetőségének ezen törvényi feltétele is.

Ad d) Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

12. A jogszabályi rendelkezésekben biztosított, alaptörvényellenes kártalanítási szabályok képesek az emberi méltóság részét képező diszkrimináció-tilalom érvényesülésével kapcsolatban kialakult társadalmi igazságosság érzetet, illetve bizalmat megingatni. Erre tekintettel a jelen alkotmányjogi panasz benyújtásának az a feltétele is teljesül, hogy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésről van szó.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Szabályozási háttér

13. A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: **Hvt.**) 2017. január 1-jei hatállyal a következő rendelkezésekkel módosult a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény módosításáról szóló 2016. évi CXXXIII. törvény 2. §-a, illetve 10. § (2) bekezdése értelmében:
- a) *„A honvédelemért felelős miniszter - kormányrendeletben meghatározott esetekben - gondoskodik a Honvédség személyi állományának kártalanításáról, amennyiben a jogszerűen okozott vagyoni kár legalább részben a személyi állomány Honvédséggel fennálló foglalkoztatási jogviszonyával függ össze. A kártalanítás módjára és mértékére a kártérítésre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy az általános kártérítés és a sérelemdíj szabályai nem alkalmazhatóak”,⁵ és*
- b) *„Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg a Honvédség személyi állományának kártalanítására vonatkozó esetköröket, valamint a kártalanítással kapcsolatos további feladatokat”.⁶*

panasz céljával.” Továbbá erre a bekezdésre hivatkozva állapította meg az indítványozók személyes, közvetlen és aktuális érintettségét a testület a 23/2016 (XII. 12.) Határozatában, Indokolás 76. bekezdés.

⁵ Hvt. 22. § (4) bekezdés.

⁶ Hvt. 81. § (1) bekezdés s) pont.

14. A Kormány a fenti 13. pont b) bekezdésben idézett felhatalmazás alapján módosította a Korm. rendeletet.⁷ A módosítás eredményeként került szabályozásra a Korm. rendelet 61/A. §-a, melynek (1) bekezdése kimondja, hogy „a Honvédelmi Minisztérium kártalanítást nyújt a Honvédség személyi állományának azon tagja számára, aki esetében a következő feltételek együttesen teljesülnek: a) 2015. március 5-én a Honvéd Egészségpénztár tagja volt, b) az a) pontban megjelölt napon a Honvéd Egészségpénztárnál vezetett tagi egyéni számlája egyenlegének terhére hitelezési veszteség került követelésként elhatárolásra, majd azt 2015. december 31-én a pénztár a követelés értékvesztéseként elszámolta, és c) az a) pontban megjelölt napon és 2017. február 1-jén hivatásos vagy szerződéses állományú katonaként, önkéntes tartalékos katonaként, a Honvédségnél kormányzati szolgálati jogviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban vagy munkavállalóként foglalkoztatásban állt, vagy e jogviszonya az a) pontban megjelölt napot követően, de 2017. február 1-jét megelőzően szűnt meg.”
15. Hasonló szabályozási folyamat eredményeként született meg a Kártalanítási rendelet. A rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: **Rtv.**) 2017. január 1-jei hatállyal a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény módosításáról szóló 2016. évi CLIX. törvény alapján a következő rendelkezésekkel módosult:
- a) „A miniszter – kormányrendeletben meghatározott esetekben – gondoskodik a rendvédelmi szerv személyi állományának kártalanításáról, amennyiben a jogszerűen okozott vagyoni kár legalább részben a személyi állomány rendvédelmi szervvel fennálló foglalkoztatási jogviszonyával függ össze. A kártalanítás módjára és mértékére a kártérítésre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy az általános kártérítés és a sérelemdíj szabályai nem alkalmazhatók”,⁸ és
- b) „Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben meghatározza a személyi állomány kártalanítására vonatkozó esetköröket, valamint a kártalanítással kapcsolatos további feladatokat”.⁹
16. A Kormány a fenti 15. pont b) bekezdésben hivatkozott felhatalmazás alapján megalkotta a Kártalanítási rendeletet, melynek 1. § (1) bekezdése kimondja, hogy „a rendvédelmi feladatokat ellátó szerv kártalanítást nyújt a rendvédelmi feladatokat ellátó

⁷ A hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény végrehajtásáról szóló 113/1994. (VIII. 31.) Korm. rendelet, továbbá a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 290/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet módosításáról szóló 489/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet 17. §.

⁸ Rtv. 255/A. §.

⁹ Rtv. 340. § 18. pont.

szerv személyi állománya azon tagja számára, aki esetében a következő feltételek együttesen teljesülnek: a) 2015. március 5-én a Honvéd Egészségpénztár tagja volt, b) az a) pontban megjelölt napon a Honvéd Egészségpénztárnál vezetett tagi egyéni számlája egyenlegének terhére hitelezési veszteség került követelésként elhatárolásra, majd azt 2015. december 31-én a pénztár a követelés értékvesztéseként elszámolta, feltéve, hogy a követelése más módon nem térült meg, valamint c) az a) pontban megjelölt napon és e rendelet hatálybalépésének napján a rendvédelmi feladatokat ellátó szervvel foglalkoztatási jogviszonyban állt, vagy jogviszonya az a) pontban megjelölt napot követően, de e rendelet hatálybalépése előtt szűnt meg."

Diszkrimináció tilalmának sérelme

Diszkriminációtíltalom ex gratia juttatások esetén

17. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XV. cikkének alkalmazása során azt vizsgálja, hogy az összehasonlítható helyzetben lévő jogalanyok hátrányos megkülönböztetése objektíve indokolható-e. Amennyiben *ex gratia* jellegű jogalkotás esetén kerül sor ennek a tesztnek az alkalmazására, a gyakorlat szerint a jogalkotót szélesebb körű mérlegelési jog illeti meg. Ennek a szélesebb körű mérlegelési jognak a gyakorlása ugyanakkor továbbra sem lehet önkényes.

A támadott rendelkezések ex gratia juttatásról rendelkeznek

18. Az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény (a továbbiakban: **Öpt.**) értelmében az egészségpénztárak az általuk gyűjtött és kezelt befizetésekből az alapszabályukban meghatározott feltétek szerint törvényben meghatározott szolgáltatást nyújtanak.¹⁰ A pénztártag az egészségpénztár alapszabálya rendelkezéseit magára nézve kötelezőnek ismeri el és tagdíjbefizetést vállal.¹¹ Az egészségpénztárnak a befizetett tagdíjak szolgáltatásokra fordítandó részét, valamint a pénztártagok javára jóváírt egyéb összegeket egyénileg, egyéni számlán kell nyilvántartania a pénztárakra vonatkozó számviteli és gazdálkodási szabályok szerint.¹²
19. Az Öpt. rendelkezései szerint az egyéni számla egy, a pénztártag részére vezetett alapnyilvántartás. Az egyéni számla tartalmazza a pénztártag befizetéseit, amelyeket az egészségpénztár a szolgáltatások fedezeteként jóváír, illetve a pénztártagnak az egészségpénztárral szembeni követeléseként elismer. Az egészségpénztár a szolgáltatásait az egyéni számla megterhelésével teljesíti.¹³ Az egyéni számlák rendszere

¹⁰ Öpt. 10. § (1) bekezdés.

¹¹ Öpt. 11. § (1) bekezdés.

¹² Öpt. 13. § (2) bekezdés.

¹³ Öpt. 2. § (3) bekezdés d) pont.

tehát egy nyilvántartási rendszer, mely a pénztártagok egészségpénztárral szembeni egyéni követeléseit tartja nyilván.

20. Az egyéni számlán nyilvántartott egészségpénztári tagi követelésekre semmilyen garancia nem vonatkozik.¹⁴ Továbbá az Országos Betétbiztosítási Alap, illetve a Befektető-védelmi Alap által nyújtott biztosítás sem terjed ki a pénztárak befektetéseire, illetve betéteire.¹⁵ Erre tekintettel elmondható, hogy az állam a Korm. rendelet 29/B. alfejezete, illetve a Kártalanítási rendelet megalkotásával az egyébként kártalanításra nem jogosult HEP károsult Rendvédelmi dolgozók részére méltányossági alapon biztosított juttatást.
21. Az Alkotmánybíróság egy korábbi döntésében kimondta, hogy a méltányossági alapú, azaz *ex gratia* jellegű jogalkotás során a jogalkotót széles körű mérlegelési jog illeti meg a jogosulti kör meghatározása tekintetében. Az ilyen széles mérlegelési körnek azonban korlátját képezi „a pozitív diszkrimináció elvi határa: az egyenlő méltóságú személyként való kezelés feltétlen betartása, illetve az Alkotmányban megfogalmazott alapjogok meg nem sértése. [...] Ezen belül csak az követelhető meg, hogy a nem egyenlő kezelésnek ésszerű oka legyen, azaz ne minősüljön önkényesnek [...] Ez azt jelenti, hogy bár *ex gratia* jellegű kedvezményre senkinek nincs alanyi joga, ha a jogalkotó – mérlegelés alapján – az ilyen jellegű megoldások alkalmazása mellett dönt, a jogosulti kör, a jogosultság mértéke és egyéb feltételei nem határozhatók meg önkényes módon”.¹⁶
22. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a jogosulti kör meghatározása akkor önkényes, „ha a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos – homogén – csoportba tartozó (egymással összehasonlítható helyzetben lévő) jogalanyok között tesz különbséget, és a különbségtétel nem igazolható: az eltérő szabályozásnak nincs ésszerű, kellő súlyú alkotmányos indoka.”¹⁷

¹⁴ A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: **Hpt.**) 212. § (1) „Az OBA által nyújtott biztosítás csak a névre szóló betétre terjed ki.” A tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (a továbbiakban: **Tpt.**) 210. § (1) „A Bszt. 5. §-a (1) bekezdésének a)-d) pontjában és a Bszt. 5. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott tevékenység (a továbbiakban: biztosított tevékenység) végzésére jogosító engedéllyel rendelkező vállalkozás (kivéve az egyéni vállalkozót) tagságával az e törvényben meghatározott feladat ellátása céljából Befektető-védelmi Alap (a továbbiakban: Alap) működik. A továbbiakban ezen vállalkozások elnevezése: biztosított tevékenységet végző szervezet.”

¹⁵ Hpt. 213. § (1) d) „Az OBA által nyújtott biztosítás nem terjed ki a biztosító, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, valamint a magánnyugdíjpénztár betéteire, valamint a felsoroltak külföldi megfelelőinek betéteire.” Tpt. 215. § (1) e) „Az Alap [a Befektető-védelmi Alap] által nyújtott biztosítás nem terjed ki az intézményi befektető követelésére, valamint a felsoroltak külföldi megfelelőinek követeléseire.”

¹⁶ 32/2015. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás 77. bekezdés.

¹⁷ 32/2015. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás 80. bekezdés, ld. továbbá 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás 54. bekezdés, 43/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás 41. bekezdés, 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás 32. bekezdés.

A szabályozás önkényes

23. Mind a Korm. rendelet 61/A. §-a, mind a Kártalanítási rendelet 1. §-a önkényes módon határozza meg a HEP károsultak kártalanításra jogosult körét, tehát sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseit. A támadott rendelkezések által szabályozott különbségtétel:
- a) összehasonlítható helyzetben lévő jogalanyokat érint;
 - b) objektíve nem indokolható; és
 - c) hátrányos a jogosulti körbe nem tarozó károsultakra nézve.

Ad (a) A különbségtétel összehasonlítható helyzetben lévő jogalanyokat érint

24. Az indítványozók által támadott jogszabályok alapján kártalanításra jogosult, aki:
- a) 2015. március 5-én a HEP tagja volt;
 - b) 2015. március 5-én a HEP-nél vezetett tagi egyéni számlája egyenlegének terhére hitelezési veszteség került követelésként elhatárolásra, majd azt 2015. december 31-én a pénztár a követelés értékvesztéseként elszámolta, (feltéve, hogy a követelése más módon nem térült meg); valamint
 - c) adott időpontban rendvédelmi feladatokat ellátó szervvel foglalkoztatási jogviszonyban vagy hivatásos vagy szerződéses állományú katonaként, önkéntes tartalékos katonaként, a Honvédségnél kormányzati szolgálati jogviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban vagy munkavállalóként állt.
25. A fenti 24. a) és a 24. b) pontokban megfogalmazott feltételeknek megfelelő HEP tagok a polgári nemzetbiztonsági szolgálat hivatásos állományának tagjai (a továbbiakban: **Szakszolgálat tagjai**) kivételével homogén csoportot alkotnak, tekintettel arra, hogy a Szakszolgálat tagjai kivételével a HEP tagokat megillette a szolgáltató szabad választásának joga.
26. A szabályozás értelmében a Szakszolgálat tagjai, amennyiben egészségpénztári tagok szeretnének lenni, kizárólag a Szakszolgálat főigazgatója által meghatározott egészségpénztárhoz csatlakozhatnak.¹⁸ A főigazgató döntése alapján a Szakszolgálat tagjai korábban kizárólag a HEP-hez csatlakozhattak. Ilyen jellegű jogalkotói korlátozás azonban nem létezett és most sem létezik a Rendvédelmi dolgozók esetében.
27. A jogalkotói korlátozás hiányát Vargha Tamás honvédelmi minisztériumi államtitkár így fogalmazta meg a Parlamentben: *„Információs Hivatal esetében más volt a helyzet az én tudomásom szerint. A mi esetünkben nincs kártérítési felelőssége a Honvédelmi*

¹⁸

Rtv. 258. § (4) bekezdés.

Minisztériumnak, hiszen egyetlenegy dolgot tettünk: nemcsak a Honvéd Egészségpénztárba, hanem hogyha az állomány tagja kérte, akkor bármely egészségpénztárba elutaltuk azt a 3 ezer forintot, amivel a tárca hozzájárult, tehát az ő szabad választása volt, hogy melyik egészségpénztárhoz tartozik, nem volt és nem létezett olyan szabályozó, amely előírta volna azt bárkinek, hogy a Honvéd Egészségpénztárhoz kell csatlakoznia.”¹⁹

28. Speciális ágazati szabály hiányában a Rendvédelmi dolgozókra ugyanazok az általános szabályok irányadóak, mint mindenki másra, aki nem minősül a Szakszolgálat tagjának (a továbbiakban: **Civilek**).
29. Az egészségpénztárakra vonatkozó legfontosabb szabályokat az Öpt. tartalmazza. Az Öpt. 3. § (4) bekezdése kimondja, hogy *„természetes személyek szabad akaratukból hozhatnak létre pénztárakat, és a pénztár alapszabályának rendelkezései szerint csatlakozhatnak, illetve léphetnek ki azokból”*. Az Öpt. 2. § (3) bekezdés j) és k) pontjai alapján, ha az egészségpénztár lehetséges tagjainak körét az alapszabály meghatározza, zárt pénztárról, míg ilyen jellegű korlátozás hiányában nyílt pénztárról beszélünk. A HEP ugyan eredetileg zárt pénztárként jött létre 1996-ban, de 2005-től önkéntesen szerveződő nyílt pénztárként működött, melyhez a tagok szabad elhatározásukból csatlakozhattak.
30. Erre tekintettel elmondható, hogy mind a Rendvédelmi dolgozók, mind a Civilek:
 - a) szabadon csatlakozhattak a HEP-hez;
 - b) szabadon dönthettek a HEP tagsági jogviszony megszüntetéséről; és
 - c) a foglalkoztatási jogviszonyuk megszűnése esetén is szabadon fenntarthatták a HEP tagsági jogviszonyt.
31. Ennek megfelelően az évek során számos Civil is csatlakozott a pénztárhoz. Tudomásunk szerint a HEP-nek 2015. március 5-én az összesen 27.568 pénztártag közül körülbelül 5.000-5.500 Civil tagja volt.
32. Az Öpt. által szabályozott működési alapelvek között szereplő kölcsönösség értelmében *„A pénztárak szolgáltatásaira jogosultakat az igénybevétel szempontjából azonos jogok illetik meg.”²⁰* A szektorális szabályozás szerint tehát a HEP valamennyi tagja 2005-től azonos feltételekkel vehette igénybe a HEP szolgáltatásait, azaz a HEP-en belül az egyes tagok azonos jogokat élveztek és kötelezettségeket teljesítettek.

¹⁹ Általános vita lefolytatása T/12694 A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény módosításáról.

²⁰ Öpt. 3. § (3) bekezdés.

33. A fentiek alapján tehát a HEP tagjai 2015. március 5-én – a Szakszolgálat tagjainak kivételével – homogén csoportot alkotott. Így a jelen alkotmányjogi panasz által támadott rendelkezésekben szabályozott különbségtételnek, mely szerint ezen homogén csoporton belül kizárólag a Rendvédelmi dolgozók jogosultak kártalanításra, objektíve indokolhatónak kellene lennie.

Ad (b) A különbségtétel objektíve nem indokolható

34. A jogalkotó nem titkolt célja volt, hogy megoldást találjon a HEP károsultak kártalanítására. Az országgyűlési vita során Bánki Erik képviselő elmondta, hogy *„mi is úgy gondoljuk, hogy valamennyi károsult, aki ebben az esetben is csalás áldozata lett, és úgy vesztette el az egészségpénztári megtakarítását, hogy csalárd módon a megtakarításaikat gyakorlatilag ellopták, [...] ezért azt gondoljuk, hogy minden olyan ügyben, ahol csalás áldozatai lettek magyar állampolgárok, ott a kormány azon dolgozik, és azon igyekszik, hogy segítséget hozzon a bajra.”*²¹ Dr. Simicskó István honvédelmi miniszter szerint is csak a kifizetések jogalapja volt kérdéses: *„Én úgy látom, hogy megfelelő jogcímet kell találnunk arra, hogy a kártalanítást végre tudjuk hajtani.”*²² Csepreghy Nándor, a Miniszterelnökség államtitkára 2015. december 15-én úgy nyilatkozott, hogy *„A kormány abban a tekintetben elkötelezett, hogy a Honvéd Egészségpénztár mintegy 27 ezer érintettjének az ügyét kezelje. Erre jelen pillanatban még nincsenek meg a jogi fórumok”,*²³ ahogy 2016. február 22-én is elmondta, hogy *„a kormány több körben vizsgálta [...] hogy a hazai jogszabályok adta lehetőségek között van-e arra mód és lehetőség, hogy a Quaestor-károsultakhoz hasonlóan megadjuk ezt a lehetőséget.”*²⁴
35. A jogalkotó azonban alaptörvény-ellenes megoldást választott. Mivel a fentiekben kifejtettek alapján nincs kapcsolat a Rendvédelmi dolgozók foglalkoztatási jogviszonya és a HEP tagságuk között, a jogalkotó önkényesen emelte ki a Rendvédelmi dolgozókat az egyébként homogén csoportot képező károsult körből. Erre tekintettel elmondható, hogy a jogalkotó akkor járt volna el jogszerűen, ha a HEP károsult Rendvédelmi dolgozók kártalanítása mellett a HEP károsult Civilek kártalanításáról is gondoskodik. Nem vonjuk tehát kétségbe, hogy a Rendvédelmi dolgozók kártalanítása igazságos, ugyanakkor méltánytalannak és – önkényessége folytán – alaptörvény-ellenesnek tartjuk, hogy a HEP károsultak homogén csoportjából kizárólag a Rendvédelmi dolgozók jogosultak kártalanításra.

²¹ Országgyűlési Napló, 2015. november 30., 20183. o.

²² Országgyűlési Napló, 2016. október 3., 28047. o.

²³ Országgyűlési Napló, 2015. december 15-én., 21007. o.

²⁴ Országgyűlési Napló, 2016. február 22., 21412. o.

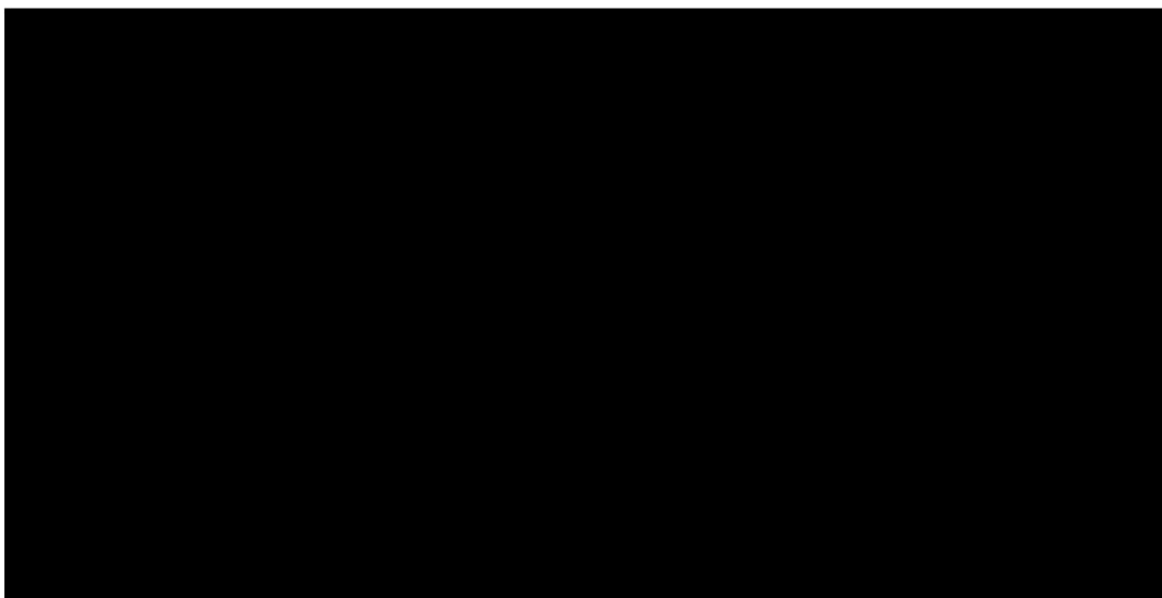
Ad (c) A különbségtétel hátrányos

36. Az Indítványozók jogsérelme az emberi méltóságból fakadó diszkriminációtilalom megsértése. Erre tekintettel elmondható, hogy jelen esetben maga az önkényes megkülönböztetés jelenti az Indítványozók által elszenvedett hátrányt. Továbbá jelen esetben a hátrányos megkülönböztetés másodlagosan anyagi természetű hátrányt is eredményezett. Azáltal ugyanis, hogy az Indítványozókat az Állam nem részesítette *ex gratia* juttatásban, az Indítványozók szemben a Rendvédelmi dolgozóknak a támadott rendelkezések alapján juttatott kártalanítással, semmilyen kártalanításra nem jogosultak.

EGYEBEK

37. Az Indítványozók **P/2. szám** alatt csatolják nyilatkozataikat a jelen alkotmányjogi panasz indítvány és a személyes adataik nyilvánosságra hozhatóságáról.

Budapest, 2017. június 30.

Mellékletek:

- P/1. Érintettséget alátámasztó dokumentumok
P/2. Nyilatkozatok az indítvány és a személyes adatok nyilvánosságra hozhatóságáról